

Honnyi Levelek, Tudósítások, és Egyebek.

Nro 56.

A' Magyar Kurir 49-dik darabjához.

Erdély Ország.

Szíves Kérelem az Erdély' Historiája Barátihoz.

Egy Gyűjteményt akarok megindítani Erdély' Historiája gyarapítására, *Historiai Darabok és Apróságok* nevezétt alatt; 's az első Tömör, pártfogóitva egy előkelő érdemes Hazánkhatól, nem sokára, a' mint reménytem, ki is fog jönni.

E' Gyűjtemény leg inkább kiterjed Erdély' polgári dolgait világosító Historiai Darabokra és Apróságokra, mellyek még csak kézírásban vagynak, vagy ha ki is nyomtatódta, de már igen nagyon meg-ritkúttak. Ilyenek p. o. a' Nemzeti Fejedelmek' idejében költ sok Diatális Articulusok; *Benköként: Fontes Historiae patriae limpidissimi* — a' Napló-könyvek (Diaria) 's a' rövidebb Historiák; mindennemű Levelek és más apróságok, ha csak a' Gyűjtemény czéljának megfelelőnek; észrevételek és Kritikai Jegyzések egy vagy más történet iránt 's a' t.

Kérek szívesen minden Hazafit, 's nem lesz szemtelenség azt megvárnom másoktól, a' mit hasonló esetben magam is akár kívül meg tennék. — Segíttse az efféle apróságokat ezen Gyűjteménybe öszvegyülni, és egygyütt tömörben attól megmenekedni, a' minek talámkülön-külön ki volnának téve. — Részemről nagyon változatos nem leszek: vagyon gyakran a' kistinysegeknek is haszna a' Historiában, ha szintén első tekintettel nem is igen ajánlják magokat. — Mindenkor, mitsoda írárdarabot kitől kaptam, meg fogom említeni; 's ez részszerint háládatosság, részsze-

rint pedig másokra nézve is példa gyónított ösztön lehet.

Ujra- meg- újra kötöm szívére minden Hazafinak Hazafiai igyekezetemet, melly nagyobb, hogy sem csak magamra is hagyatva hasznoson fáradozhatuék, és kiterjedőbb hasznú, hogy sem minden Hazafi pártfogását méltán ne remélhetném. — Nem elég nagy kárunk, szégyenünk, gyalázatunk, hogy az Erdélyi dolgokrol mind e' mai napig is olly keveset olvashatni nyomtatásban *Magyarul*; holott mindenféle szerte-szejjel Hazánkban a' sok betses kéz írás? Eleink annyi sok villongások annyi sok Török- és Tatár-járások között is kívánták tanúságképpen dolgaik emlékezetét Maradékaikra áthagyni, 's mi a' tsendességben (mert azon Történetek, mellyek a' Századokat játszó közelebbi két Tizedek óta pusztítanak, egész Európával közösök, 's nekünk, Hálá Istennek! Hálá Királyunknak! a' kik megkíméltek, még nem sok részünk volt benniek) nem átaljuk rólok háládatlanul elfelejtkezni akarni. — Dicső Eleink iránt érzéketleneknek lennünk; 's a' maradékokrol semmit sem gondoskodunk, azt tartom, egy forma vétek.

Szászváros, Jun. 2-dikán 1815.

Kerekes Abel

Tanító a' Reformatusok'
Szászvárosi Gymnasiumában.

Austria.

„Baden Jun. 15-dikén: — „Egy szomorú történet bélyegzé-meg itt a' mai napot! Külömbkülömbféle akadályok után annyira vitte vala a' feredés végett ide gyülekezni

szokott vendégeknek egy hazafi társasága a' dolgot, hogy az itt lefolyó, sokszor veszedelmesen megáradó 's. kártévő *Schwechat* patakán egy vas híd készíttődné. Ezen hídon; a' melly eddig sorompók által bezárattatva vala, ma kellett volna az általjárásnak közönséges pompával kinyitattatni vagy elkezdődni. Az őszszegyületek zett sokaság örvendezve várakozott, a' midőn *Antal* ő Császári Fő Hertzegsege, mint ezen nevezetes ferdőhelynek főbb védelmezője, a' híd mellé egy ott e'-végre felállított sátorba megérkezett, 's előbb külömbkülömb beszédeket, a' mellyek hozzá intéztettek, meghalgtatván, innét a' hídon, melynek sorompói most legelőbb nyitattak-ki, sok fő rangú személyektől gyalog a' tulsó partra a' hintójához által kísértetett, hogy béülvén, abban a' hídon ismét által jöjjön. Utánna issok nép nyomult a' hídra, mindenek közléről szemlélni kívánván az ő fő hertzegsege jövetelét, de a' melly tsakugyan késett, valamely történet miatt, néhány minutumokat, a' midőn a' híd már valami 300 személyek által megterhelhetve lévén, hirtelenséggel 's nagy retséggel, ropogással, őszsze tört 's a' patakba egyszerre lezuhant. Melly rettenetes tekintet vala ez, képzelní lehet! Azokat, kik a' híddal égygyüüt leestek sok fele sérerem érte. Helyben ugyan tsak egy ember halt-meg, 's ez is tsak ijedtében inkább, mint megebesülés miatt: hanem 22-ten kaptak terhes sebekét, gyengébbekét pedig, a' mennyire eddig megtudni lehetett, valami 42-ten. A' szerentsétlenség főbb okának lehet tartani, hogy a' híd a' maga eredeti meghatározatása szerént nem volt ily nagy terélnék megbírásához alkalva. A' hova-járulhatott a' matériálának (vasnak) 's az építésnek hibás volta is.

Elegyes dolgok.

A' *Lüttichben* fegyvereikből kivetkettett Szakszoniai három Batalionok, mindegygyüüt 1480 emberek, a' *Wesli* várba, 's innét kétkét száz emberenként,

Magdeburgba vitettetnek. Fegyveres felkelt nép kíséri őket.

A' *Szakszoniai* Király, a' Királynéval, leányával, 's egyéb hozzá tartozókkal egyetemben husz hónapokig tartott távolléte után, Jun. 7-dik napján *Dresdába* visszaérkezett, 's hűséges alattvalóitól örvendező indulattal fogadtatott.

Beszélik, hogy *Német* országon azt a' *Schulmeister* nevű *Straszburgi* nevezetes *Spion*t, a' ki alatt száz más *Spion*ok (kémek) találtattak, elfogauták legyen.

Jun. 5-dik napján így irt a' *Párisi Gazette de France*: — „Major Generalis *Marchal Soult* az ejjel ide hagyá *Páris*t; ma útnak indulnak a' testörző seregnek néhány tsapatjai; ma még egy mustrát fog tartani *Napoleon*, és holnap útnak indul. Már két rendbéli tábori butorjai útnak indítottattak. A' nagy hadi szállás *Laonban* van. A' seregeknek mozdulásai a' határszéleken nem engedik legkissebbet is az eránt kételkedni, hogy az ellenségeskedések minden órán elkezdődnek.

A' *Frankofurtumi* ujság írja, de tsak mint hírt, hogy 8-dikban oda hagyta volna *Páris*t *Napoleon*.

Tudósítás.

A' K. Magyar Udvari Kamara által, az *Ó-Aradi* és *Kiss-Jenői* ser- és pálinka főző házak, továbbá az *Arad-Modénai* Kamerális jószágokban találtató minden vendégfogadók és tsapszékkek, a' folyó esztendőben Jul. 11-dik napján *Ó-Aradon* 6 égy-másután következendő esztendőkre kótyavetye által árendába botsáttatnak: melyre nézve azok, a' kiknek kedvek leszen ezeknek kiárendalására, a' nevezett napon *Ó-Aradon* jelenjenek-meg, a' hol, valamint szintén *Budán* is. a' Kamerális Számtartó Hivatalnál, a' kótyavetyének 's az árendának egyéb feltételeit, megnézhetik. Költ *Bétsben* Jun. 8-dik napján, 1815-ben.